

visszatérést jelent az eredeti francia-angol tervhez,

leszögezve a végrehajtás feltételeit, még pedig négy hatalom felelősségével. Az angol-francia közös szavatosság a megmaradó területért lényeges ellenértéket jelent a csehek számára az újabb határok elleni véltlen támadásokkal szemben. Németország és Olaszország is megígérte a szavatosságot, amint a lengyel és magyar kisebbség ügye is elintéztést nyer. Ha a lengyel és magyar kisebbségi kérdéseket nem intéznék el három hónapon belül a kormánynak megegyezés útján, akkor a négy hatalom újból tanácskozni fog a kérdés megfontolására.

— Midőn ítéletet mondanánk a müncheni megegyezés ügyében — folytatta —, ne minősítsük azt személyes, vagy nemzeti diadallnak. Igazi diadala az a tény, hogy a négy hatalom képviselői meg tudtak egyezni egy súlyos és kényes műtét végrehajtása módjai tekintetében vérontás nélkül és

elhárítottak egy olyan katasztrófát, amely a mai civilizációnak halálát jelentette volna.

Chamberlain ezután dicsőőleg beszélt Csehszlovákia fegyelmezett magatartásáról, majd bejelentette, hogy

a cseh kormány Angliától 30 millió font kölcsön nyújtását kérte

az angol kormány szavatosságával. Erre nagylelkű választ adunk: 10 millió fontot azonnal folyósítunk előlegül, a többire nézve pedig törvényjavaslatot nyújtunk be.

— Ami a német kancellárról a múltban mondott kemény szavakat illeti, mondotta ezután —, azt hiszem, el kell ismernie a Háznak, hogy az ő helyzetében nyomatékos kijelentéseit visszavonni nehéz lett volna. Az a készség, hogy az utolsó pillanatban hajlandó volt tárgyalni, igazi és fontos hozzájárulás volt az elintézéshez.

— Mussolini hozzájárulása nagyon jelentékeny, talán döntő volt. Az ő javaslatára halasztották el a mozgósítást huszonegy órával. Ő terjesztette elő gróf Cianoval együtt azt az emlékiratot, amelyet Daladier és én a megbeszélés alapjául elfogadtunk.

Ezután a világ hálás lehet az olasz kormány feleinek a békemegoldás elősegítéséért.

— A legnehezebb helyzetben Daladier francia miniszterelnök volt, különösen annál a kapcsolatnál fogva, amely Franciaországot Csehszlovákiához fűzi. Bátorsága, felelősségtudása és makacs kitartása felbecsülhetetlen értékűek voltak a megbeszélések során.

— Amióta csak mostani hivatalomat elfoglaltam, főcélom az volt, hogy Európa megbékítéséért dolgozzam és kiküszöböljem a légkört oly régóta megmetyevező bizalmatlanságokat és ellenségeskedéseket. A megnyugváshoz vezető út hemzseg a nehézségektől. A csehszlovák probléma a legújabb és talán a legveszedelmesebb. Most, hogy ezen is túl vagyunk,

tovább haladunk a helyes józanság felé vezető úton.

— Nem kötöttem egyezményt, nem vállaltam új kötelezettségeket, nincs titkos megállapodás, a megegyezés nem irányul más nemzet ellen és csak egyetlen célja, hogy tovább terjesszük a Hitlerrel folytatott személyes érintkezésemet. Ezt a barátságot, de semmiféle kötelezettséggel nem járó megbeszélést részemről főként azzal a céllal folytattam, hogy lássam, vannak-e érintkező pontok a demokrata kormány feje és a totális állam feje között. Az eredményt a közzétett nyilatkozat mutatja. Azt hiszem, hogy a Ház velem együtt meg van győződve arról, hogy a nyilatkozat, amelyet Hitler kancellár és én írtam alá, valamivel több a jámbor véleménynyilvánításnál.

A béke alapjait csak most rakjuk le, a felépítményt még meg sem kezdtük.

— Angliát még sokáig a felfegyverkezési terv végrehajtása foglalja el, ami napról-napra gyorsul és növekszik, ne gondolja senki sem, hogy a müncheni négyhatalmi egyezmény aláírása folytán lankadhat, vagy megállhat erőfeszítésünk. A jelen pillanatban a leszerelés nem lehet egyoldalú Anglia részére.

Chamberlain itt meleg elismeréssel adózott a behívott tartalékosoknak, a területiális hadsereg, a légi segédhaderő hazafias magatartásáért, majd így fejezte be beszédét:

— Továbbra is folytatni kell fegyverkezésünket és óvóintézkedésünket, hogy bármely pillanatban védekezhessünk és hatályossá tehessek diplomáciánkat. De úgy látom, hogy

új alkalmak nyílnak meg a leszerelési kérdés felvetése előtt

és azt hiszem, a kilátások eléggé biztatóak. Hátralevő időmet és erőmet olyan feladatoknak akarom szentelni, mint a bizalom viszszerzése, a nemzetek közötti ellenségeskedések folytonos kiküszöbölése, amíg úgy érzem, hogy egymásután lemondhatnánk a fegyverkezéstről, mielőtt fiatalabb utódnak adnám át hivatalomat.

A miniszterelnök minden szóbeli formát és hatást kerülve mondotta el beszédét, amelyet a Ház tulnyomó része nyugodtan fogadott.

Attlee őrnagy,

a munkáspárti ellenzék nevében kijelentette,

hogy a miniszterelnök nem válaszolt Duff-Cooper beszédére.

— Mindnyájan megkönnyebbültünk — mondotta —, hogy a háború ezuttal nem tört ki, de nem érezhetjük a békét szilárdnak, úgy érzem, hogy csak fegyverszünet szakította félbe a háborús állapotot.

Attlee őrnagy beszédét ezzel fejezte be:

— A helyzet fokozatos rosszabbodását az indította meg, hogy nem intéztük el a békeszerződések örökségeiből és az ipari és gazdasági rendszer összeomlásából előálló politikai és gazdasági következményeket. Most nem négyhatalmi egyezményekre, hanem

új és mindenre kiterjedő békeértekezletre van szükség.

Sir A. Sinclair, a szabadelvű ellenzék vezére meleg elismeréssel adózott Chamberlainnak, hogy elhárította a háborús veszedelemet.

Eden

volt külügyminiszter, akit a Ház minden oldalán éljenzéssel fogadtak, ugyancsak Anglia meleg háláját tolmácsolta úgy Chamberlain miniszterelnöknek, mint lord Halifax külügyminiszter iránt a válság során tanúsított őszinteségükért és kitartásukért. A világ hálás azért, hogy sikerült elhárítani a háborút, de ne felejtjük el, hogy ennek költségeit nem a nagyhatalmak viselik, hanem egy kis, barátságos nemzet, amelynek még módot sem adtak arra, hogy előadja védelmét — mondotta.

Hitler Égerben

Éger, október 3. A Német TI jelenti: Éger városába a német csapatok délelőtt fél 10 órakor vonultak be három oldalról. Szinte velük együtt érkezett meg az első német birodalmi vonat német vasutasokkal. Déli 12 óra tájban vonult be zeneszóval Hitler testőrsége a város főterére. Felsorakoztak a város szervezetei, a szudétanémetpárti küldöttségek, valamint a lakosság. Az egész főteret teleszórták virágokkal.

Hitler a kora délutáni órákban érkezett meg gépkocsin Égerbe. A főtéren felállított emelvényről beszédet intézett a lakossághoz.

Hitler az égeri piactéren mondott beszédében többek között a következő kijelentést tette:

— Ma először szabad titeket, mint az égervidéki honfitársaimat köszöntönnöm, látalak az egész német birodalom között most benneteket és ebben a pillanatban nemcsak titeket köszönt, hanem az egész szudétanémet vidéket, amely néhány napon belül teljesen a német birodalomhoz fog tartozni. Ez a köszöntés azonban ugyanakkor fogadalom is, hogy ezt a vidéket sohasem szakíthatja el többé senki a birodalomtól. A

német birodalmat védelmezően takarja a német pajzs és megvédi a német kard. A német nép mostantól kezdve sors- és akaratközösséggel alakítja ki jövőjét és a világ egyetlen hatalma sem fenyegetheti már ezt a jövőndőt. Megkezdjük utunkat a nagy német jövőndő felé.

A csehek Branauban

Neurode, október 3. A csehek pénteken már Wekelsdorffig vonták össze katonai vonatukat, mégis szombaton és vasárnap visszatértek Branau vidékére, amelyet teljesen megszálltak. A Tuntschendorf és Wünschelburg közötti útvonalon a vámhivatalokat is megszállták.

A szudétanémetek erre Branau vidékéről ismét menekülni kezdtek. A csehek azt követelték, hogy azonnal szolgáltatassák ki a szudétanémet részről biztonságba helyezett kommunistákat és a vörös őrség tagjait. Ezek kiszolgáltatása teljes nyugalomba folyt le. A szudétanémet lakosság Branauban ismét el távolított minden zászlót, a házakról leszedte a díszítéseket és Hitler arcképét, hogy elkerülje az incidenseket.

Pick Jenő, Pick Móric, Petri Lajos, gróf Bertchtold Arturné szül. Pick Margit úgy a maguk, mint az egész rokonság nevében is mély fájdalommal jelentik, hogy jószágos édesanyjuk,

Özv. Pick Márkné szül. Weiss Katalin

önfeláldozóan munkás életének 79. évében hosszú betegség után folyó hó 3-án örök pihenésre tért.

Édesanyánkat csütörtökön, folyó hó 6-án délelőtt fél 12 órakor temetjük a szegedi zsidó temető cinterméből.

Legyen áldott emlékezete!

Szeged, 1938. október hó 3-án.

Weiss Mihály
dr. Weiss Gyula
testvérei.

Pick Jenőné
sz. Vondörfer Trude
Pick Móricné
sz. Kirschner Irma
menyei.

Pick Mimi
Pick Lotta
Pick Tamás
Pick Vera

dr. Zboray Gyuláné
sz. Petri Éva
Petri Magda
gróf Bertchtold Antal
unokái.